

Pensament grec

2014/2015

Codi: 100409

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis clàssics	OB	2	1
2500243 Estudis de Català i Clàssiques	OT	3	0
2500243 Estudis de Català i Clàssiques	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i Clàssiques	OT	4	0
2501856 Estudis de Francés i de Clàssiques	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Jordi Pàmias Massana

Correu electrònic: Jordi.Pamias@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Es partirà dels coneixements i destreses que l'estudiant ha adquirit al llarg de la seva formació preuniversitària i universitària.

Objectius

La "Introducció al Pensament Grec" és part integrant de les assignatures que constitueixen la formació nuclear del Grau d'Estudis Clàssics. A més d'ampliar els coneixements lingüístics en grec i llatí, aquesta formació nuclear comprèn assignatures que permeten conformar una visió més rica i complexa del Món Antic i dels Estudis Clàssics (pensament, civilització, història, arqueologia...). Tot plegat contribueix a consolidar uns coneixements filològics (lingüístics i literaris) dintre d'un marc interdisciplinari més ampli, arrelat en una estructura del saber transversal com són les Ciències de l'Antiguitat.

OBJECTIUS

L'estudiant ha de ser capaç, en acabar l'assignatura, de:

- Fer una exposició diacrònica panoràmica de les línies principals del pensament grec.
- Reconèixer la contribució del pensament grec a la tradició occidental

Reconèixer les principals aportacions de les cultures veïnes en l'evolució de la cultura grega

Competències

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
2. Demostrar habilitat comunicativa en la transmissió d'uns coneixements especialitzats.
3. Demostrar habilitat en l'ús de la bibliografia principal de referència en l'àmbit de la civilització i el pensament antic.
4. Examinar un aspecte monogràfic d'un passatge literari i connectar-lo amb els realia.
5. Explicar l'evolució del pensament a Grècia i Roma analitzant les innovacions intel·lectuals del món clàssic i la seva aportació al pensament occidental.
6. Expressar de manera efectiva, oralment i per escrit, el raonament crític entorn del pensament o el món clàssics.
7. Expressar-se de manera clara, cohesionada i coherent, oralment o per escrit.
8. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes
9. Sintetitzar i comunicar un aspecte substancial de la cultura i el pensament grecs o romans.
10. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

I. El marc geogràfic de la cultura grega

II. Períodes de la història de Grècia

III. Orígens de l'antropologia grega

Antropologia de l'home homèric: els orígens de l'individu

Homes i déus: l'experiència tràgica

IV. Orígens del món dels déus i dels homes

Cosmogonies gregues i orientals

Del 'mite' a la 'filosofia'

V. Orígens de la historiografia

L'apropiació del passat històric

Definició de les identitats col·lectives a Grècia

VI. Concepcions gregues sobre la divisió dels sexes

La dona a Grècia

E

La sexualitat

VII. La família a la ciutat grega

VIII. Concepcions escatològiques dels grecs

Les expectatives gregues del més enllà

Metodologia

El mètode és filològic: utilitzarem alguns dels principals textos de la literatura grega, que llegirem en traducció. El dossier de textos està organitzat històricament. Aquí i allà ens aturarem per aprofundir determinats temes, sense cap afany de ser exhaustius, que puguin fer llum sobre la mentalitat dels antics.

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà a alternar les explicacions teòriques

de cadascun dels temes recollits en el temari (cf. Apartat 6) amb la realització d'exercicis i activitats pràctiques que ajudin a l'estudiant a familiaritzar-se amb les principals línies del pensament grec

A principi de curs es lliurarà un dossier amb materials per poder treballar durant les sessions teòriques i les pràctiques. El professor podrà afegir o eliminar activitats en funció de les necessitats i dels interessos dels estudiants.

El 50% de l'activitat autònoma de l'estudiant aplega activitats tant del treball presencial com del treball dirigit en una proporció decantada per una major activitat autònoma relacionada amb el treball dirigit.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició dels temes d'acord amb la programació de l'assignatura	30	1,2	5, 9, 10
Presentació oral d'un treball en grup	10	0,4	3, 6, 7, 8
Realització de dos exàmens parcials	5	0,2	3, 4, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Consulta i lectura de bibliografia complementària (diccionaris, enciclopèdies, manuals, etc.)	15,5	0,62	1, 3, 4
Treball en grup	10	0,4	3, 5, 8
Tutories programades (x 3)	4,5	0,18	1, 4, 8
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	50	2	2, 3, 5, 9
Lectures	25	1	9, 10

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que

f

consten en el quadre.

És important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també implica l'assistència regular a classe i la realització i presentació dels exercicis i activitats diverses proposades a classe.

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; és a dir, no podrà optar a tenir un No Presentat com a qualificació final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats sobre lectures complementàries i presentació oral d'un treball en grup	20%	0	0	3, 6, 8
Examen parcial	30%	0	0	3, 4, 5, 7
Examen parcials	30%	0	0	3, 4, 5, 7

Bibliografia

Alsina, J. (1983). Comprendre la Grècia clàssica, Barcelona.

Bonnefoy, Yves, dir. (1996). Diccionario de las mitologías y de las religiones de las sociedades tradicionales y del mundo antiguo. Vol. II, Barcelona [orig. Dictionnaire des mythologies et des religions des sociétés traditionnelles et du monde antique, Paris 1981].

Bremmer, Jan N. (1994). Greek Religion, Oxford.

Burkert, Walter (1985). Greek Religion, Cambridge-MA [orig. Griechische Religion der archaischen und klassischen Epoche, Stuttgart 1977].

Burkert, Walter (2002). De Homero a los magos. La tradición oriental en la cultura griega, Barcelona.

Buxton, R., ed. (1999). From Myth to Reason? Studies in the Development of Greek Thought, Oxford [Repr. 2002].

Calame, Claude (2002). Eros en la Antigua Grecia, Madrid [orig. L'Éros dans la Grèce antique, Roma-Bari 1992].

Dodds, E. R. (1960). Los griegos y lo irracional, Madrid [orig. The Greeks and the Irrational, Berkeley-Los Angeles 1951].

Finley, M. I. (1985a). Los griegos de la antigüedad. 6a edició, Barcelona.

Finley, M. I. (1985b). El món d'Ulisses, Barcelona.

Goldhill, S. (2002). The Invention of Prose, Oxford.

Hall, Jonathan M. (1997). Ethnic Identity in Greek Antiquity, Cambridge.

Hartog, François (2001). Le miroir d'Hérodote. Essai sur la représentation de l'autre, Paris [orig. 1981].

Humphreys, S. C. (1978). Anthropology and the Greeks, London.

Jaeger, W. (1962). *Paideia. Los ideales de la cultura griega*. 2a edició, México [orig. *Paideia. Die Formung des griechischen Menschen*, Berlin 1936²].

Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (1981 & sq.), Zürich-München.

Lombardo, Giovanni (2002). *L'estetica antica*, Bologna.

Mossé, Claude (1983). *La Femme dans la Grèce antique*, Paris.

Nestle, W. (1975). *Historia del espíritu griego desde Homero hasta Luciano*. 2a edició, Barcelona [orig. *Griechische Geistesgeschichte (Von Homer bis Lukian)*, Stuttgart 1944].

Plácido, Domingo (1993). *Las claves del mundo griego*, Barcelona.

Snell, Bruno (1966). *Las fuentes del pensamiento europeo*, Madrid.

Vernant, Jean-Pierre (1982). *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid [orig. *Mythe et société en Grèce ancienne*, Paris 1974].

Vernant, Jean-Pierre (1983). *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, Barcelona [orig. *Mythe et pensée chez les Grecs. Études de psychologie historique I*, Paris 1974; orig. 1965].

Vernant, Jean-Pierre, dir. (1993). *El hombre griego*, Madrid [orig. *L'Uomo greco*, Roma & Bari 1991].

Vidal-Naquet, Pierre (1981). *Le chasseur noir. Formes de pensée et formes de société dans le monde grec*, Paris [Trad. cast. Barcelona 1983].

Veyne, Paul (1987). *¿Creyeron los griegos en sus mitos?*, Buenos Aires [orig. *Les Grecs ont-ils cru à leurs mythes?*, Paris 1983].